

Ziemassvētku sezonai piemīt īpaša maģija, ko sajūt ikviens no mums. Šo sajūtu *nokert* un patiesi izbaudīt palīdz dažādi elementi, un viens no galvenajiem – gaismas objekti. Tās 365 dienas gadā veido un attīsta *December Design*.

KATRĪNA PAULA KRASTIŅA

GAISMA BRĪNUMA RADĪTĀJI

S

Siltums staro no šiem cilvēkiem jau ar pirmajiem vārdiem mūsu sarunā, un gaiša un piepildīta ir arī viņu ikdiena. Kristaps (40) un Elīna (38) Štobji ir Ziemassvētku emociju un noskaņas radītāji, un arī paši savā dzīvē viņi to visnotaļ izbauda.

Ģimene radījusi un attīstījusi zīmolu ar ļoti ziemīgu un zīmīgu nosaukumu – *December Design*. Zīmols ietver galvenokārt tieši svētkiem raksturīgus apgaismojuma risinājumus. Sākumā uzņēmuma dibinātāji domāja par to, kā eksistēt, ja intensīva darbošanās paredzama ļoti īsu laika periodu – Ziemassvētku sezonā, taču, sākot ražot svētku dekorācijas visu gadu, kļuva skaidrs, ka viss ir iespējams. Pēdējos divos gados *December Design* ražotnē darbs pie Ziemassvētku dekorācijām notiek 365 dienas gadā.

Sākotnēji uzņēmuma pamatnodarbošanās bija vides dizaina projektu veidošana, vides reklāmas. Tagad šādi projekti ir palikuši otrajā plānā, primārais ir Ziemassvētku apgaismojuma konstrukcijas. Arī vasaras karstajos mēnešos tiek ģenerētas idejas, modelēti varianti un veidoti prototipi.

Vēlme radīt Ziemassvētku sajūtas Kristapam bijusi jau no agras bērnības. Kā pats atceras, viņš vienmēr zīmējis plakātus ar ziemas ainām, ceļā uz skolu jūsmojis par eglēm, kas izrotātas ar lampiņu virtenēm, un ielām, kas skaisti noformētas. Tas viss lika domāt par svētku noskaņas nodošanu arī citiem. Vēlāk viņš sāka padziļināti interesēties par šo jomu, un tā Kristapu patiesi aizrāva. Globāli šī nozare ir ļoti plaša un piepildīta, tajā ir daudz izpaušmes iespēju.

Katru gadu Frankfurtē notiek liels tematisks pasākums – izstāde *Christmas World*, kurā satiekas sezonas dekorāciju ražotāji no visas pasaules. Viņi piedāvā interjera priekšmetus, svecas, tekstila izstrādājumus. Izstādē sava vieta ir arī vides konstrukcijām, gaismu projekcijām. Tur Kristaps un Elīna dodas smelties jaunas idejas un dalīties ar savējām. Kopējais Ziemassvētku dekoru ražotāju tirgus ir

DECEMBER DESIGN PIEDĀVĀ VISU CIKLU – SĀKOT AR IDEJAS UZLIKŠANU UZ PAPĪRA UN BEIDZOT AR OBJEKTA UZSTĀDĪŠANU KONKRĒTĀ VIETĀ. TURKLĀT KATRA IZVEIDOTĀ GAISMAS KONSTRUKCIJA IR CITĀDA – INDIVIDUĀLI IZVEIDOTA.

plašs, tomēr lielākoties uzņēmumi veido objektus vairumā, balstoties uz jau izveidotiem katalogiem. Pārsvārā tie vai nu rada idejas, vai fiziski ražo dažādus dekorus. *December Design* komanda piedāvā visu ciklu – sākot ar idejas uzlikšanu uz papīra un beidzot ar objekta uzstādīšanu konkrētā vietā. Turklāt katra izveidotā gaismas konstrukcija ir citāda – individuāli izveidota.

Viss sākas ar ideju ģenerēšanu. Uzņēmumā ir *ideju banka*, kurā tās tiek uzkrātas, bet attīstīta tiek tikai neliela daļa. Ideja vizuāli top vispirms uz papīra, pēc tam datora ekrānā. Ja to nolemts attīstīt, sākas modelēšanas process, kad tiek veidoti nelieli modeļi – maketi. Pēc tam – konstrukciju materiālu piemeklēšana un lampiņu izvēle, kas ir niansēm ļoti bagāts un sarežģīts process. Katram objektam piemeklē īpašas gaismas no paletes. *December Design* gaismas ražo rūpnīca Ķīnā, kas pēc vairāku gadu izpētes kļuva par sadarbības partneri un tagad izstrādā gaismiņas atbilstoši latviešu uzņēmuma dotajam uzdevumam. Katra diode gaismas vadā ir īpaši piemeklēta, izvēloties siltos vai vēsos toņus, iedziļinoties gaismas ritmā, izdomājot, kuras diodes būs spilgtākas, kuras blāvākas. Ģarāmejot cilvēki par šīm niansēm pat neaizdomājas, bet, novietojot blakus divus objektus, kļūst skaidrs, ka tie ir pilnīgi atšķirīgi. Elīna šo radīšanas procesu dēvē par “tamborēšanu”, jo tas ir ļoti smalks darbs.

Rūpība un iedziļināšanās detaļās raksturo gan Kristapu, gan Elīnu. Īpaši lielu paldies abi saka savai komandai, jo nereti gadās situācijas, kad pēc vairāku nedēļu darba objekts ir gandrīz pabeigts, bet tad seko frāze: “Paldies, bet neder...” Tad viss ir jājauc ārā un jāmaina. Kristaps pats to pamato nevis kā iegribu, bet gan kā tiekšanos pēc maksimāli labākās sajūtas nodošanas cilvēkiem. Mērķis ir sasniegts tad, kad cilvēki ir gatavi stāvēt rindās, lai iekāptu maģiskajā gaismas konstrukcijā un uzņemtu fotogrāfijas. Kad cilvēki gūst svētku sajūtu un par to ir pateicīgi šīm gaismiņām, tas ir patiesākais kompliments.

Būtiski ir ietvert gaismas konstrukcijās arī interaktivitāti, piemēram, kustības vai skaņas elementus. Paši *December Design* vadītāji uzskata, ka katrai viņu izstrādātajai dekorācijai ir jābūt kā piedzīvojumam, kas aizrauj bērnus un pamodina arī to iekšējo bērnu, kas slēpjas katrā pieaugušajā.

Pēc maketu izveides objekti tiek ražoti rūpnīcā Liepājā 1000 m² plašās telpās. Tur strādā operatori, kas nodarbojas ar metāla griešanu, metināšanu, locīšanu un apstrādi. Tā top konstrukcijas pamats. Savukārt otra puse ir estētiskā, kad objektam pievieno gaismas un veido gala dizainu. Uzņēmuma pamatā ir desmit cilvēku komanda, tomēr, lai katra dekorācija tiktu izgatavota korekti un precīzi, ir jāpiesaista profesionāļi no malas – inženieri, būvkonstruktori, metāla apstrādes speciālisti un maketētāji.

December Design būtība ir veidot stāstus. Pirms sākt strādāt kādā noteiktā vietā vai pirms sadarbības uzsākšanas ar klientu uzņēmums veic izpēti par to, kāda ir vēsture, kas tur ir īpašs un nozīmīgs. Piemēram, Ogres muzejā atrodamās leģendas par Krievijas ķeizarienes Katrīnas I braucienu ar karieti kļuva par pamatu *December Design* izstrādātajam objektam, kas uzmirdzēja Ogrē – no 60 tūkstošiem lampiņu veidotā kariete ar zirgu. Teikas un leģendas rosina radošo domāšanu; ir svarīgi uzburt stāstu, lai vietējiem iedzīvotājiem gaismas objekts būtu personīgi tuvs, saistošs un patikams.

Projektu izveides laiks ir no dažām nedēļām līdz pat gadam. Jau tagad *December Design* ražotnē tiek radītas idejas 2022. gada Ziemassvētkiem. Liela darba daļa tiek veikta ar rokām, tāpēc process aizņem daudz laika un pasūtījumus nevajadzētu atlikt uz pēdējo brīdi pirms svētkiem. Decembris ir intensīvākais laiks gadā, kad jāpaveic milzīgs darba apjoms. Salīdzinot Latviju un Eiropas valstis, citur gaismu virtenes izliek ātrāk – jau oktobrī vai novembrī, kamēr pie mums tikai decembrī. Kristaps īpaši uzsver gaismas nozīmi mūsu ģeogrāfiskajā lokācijā, jo lielu daļu gada mēs dzīvojam tumsā. Zinātniski ir pierādīts, ka gaisma pozitīvi ietekmē cilvēku domāšanu, tāpēc gaismas objekti ir tik svarīgi. Turklāt tie nodrošina pievienoto vērtību arī apkārt esošajiem uzņēmumiem, jo to apgrozījums īpaši aug brīžos, kad ārā ir uzstādīti skaisti gaismas objekti un cilvēki aktīvi dodas tos baudīt. Pēc pastaigas saltā ziemas vakarā pa grezni izrotātu gaismas parku rodas vēlme ieiet tuvējā kafejnīcā, lai izdzertu tasi tējas vai aromātisku karstvinu.

Kristaps un Elīna ir mākslinieki gan pa dzīvi, gan pēc izglītības. Abi satikās pirms vairāk nekā 20 gadiem Liepājas mākslas koledžā un tagad paralēli Ziemassvētku sajūtas veidošanai audzina divus bērnus, kas arī aktīvi iesaistās *December Design* rosībā. Katram uzņēmumā ir iedalīta sava loma, taču nereti visi uzdevumi saplūst vienā un galvenā ir virzība uz mērķi. Elīna pati ne tikai ģenerē idejas un veido dizainus, bet darbojas arī ražotnē. Tur vide ir rūpnieciska, pamatā notiek būvniecības un metāla apstrādes procesi, kuriem beigās pievieno mākslu. Objektu cenu amplitūda ir milzīga. Nelielu gaismas projekciju, piemēram, kokā, var uzstādīt, sākot no 5000 eiro. Noskaņas radīšanai ar to pietiek, tomēr, lai realizētu grandiozus projektus, cena var sasniegt pat 100 000 eiro. Vidēja mēroga pilsētas centrālā laukuma noformējuma cena sākas ar 50 tūkstošiem eiro.

December Design šā gada lielākais lepnums ir Betlēmes zvaigzne, kas uzstādīta Ogrē. Tas ir stāsts par gaismu, kura pamatā ir kristīgās leģendas. Zvaigzne norādījusi uz Jēzus dzimšanas vietu. Šāda objekta interpretācijas

December Design dibinātājs Kristaps Štobis prot radīt cilvēkiem prieku.

atrodamas daudzviet Eiropā, un *December Design* veidotā ir viena no lielākajām. Tā ir ap 30 metru gara un sver trīs tonnas.

Gaismas dekoratori ir aktuāli ne tikai Ziemassvētku sezonā, bet visu gadu. Galvenais ir izglīt cilvēkus par to, ka noskaņas veidošana nav ziemas aktualitāte, tas ir patikami arī vasarā, piemēram, malkojot vīnu uz terases, blakus esošā gaismas bumba rada pozitīvāku gaisotni.

Pašlaik *December Design* objekti ir redzami gandrīz visās Latvijas pilsētās, tāpat arī 13 lielākajās pilsētās Lietuvā un vienā vietā Norvēģijā. Rīgā *December Design* izpildījumā dekorēti parki, ielas, iepriekšējos gados arī Doma laukuma un 11. novembra krastmalas egles. Galvenais nākotnes plāns ir doties pasaulē – eksportēt gaismas konstrukcijas arī uz Eiropas metropolēm, lai svētku maģiju izbaudītu arvien vairāk cilvēku. **I**